LUO LIPPUJEN!

"Voittoisa lippu, lennä, loista,
rientänyt ammoin sadat tappotantereet!
Eespäin, te pyhät, pystyt repaleet!
Viel' eivät Suomen vanhat värit sortuneet!

Ensimmäinen näytenumero

Marraskuun 28 p:nä 1936

— Ensin tulevat Karhut

Sitten ei tule mitään. —

Ja vasta sitten tulevat muut kahvilat!

Seuraavat KARHUT kutsuvat yleisöä „LUO LIPPUJEN“

■ Tuhannet tyytyväiset henkilöt

voivat Teille vakuuttaa, että Helsingin parhaimpia paikkoja on

Kahvila-Ravintola

MUSTA KARHU

Mutta jos olette niitä miehiä, jotka ottavat asiasta itse selvän, käykää kaikella muotoa tutustumassa ravintolaamme!

Itseänne silloin kuitenkin uskotte!

KULTAINEN KARHU

VIIPURI REPOLANKATU 6 PUH. 355

". . . vielä, vielä laulu soi!"

TAMPEREEN MUSTA KARHU

sijaitsee kaupungin vilkkaimman liikeväylän, Hämeenkadun varrella numerossa 28, ja on verrattoman viihtyisä ILLANVIETTOPAIKKA.

Ulkotilaukset puhelimella 2578. Suosittelemme!

LAKEUDEN KARHU

Ensiluokan ravintola
Seinäjoki, Kalevank. 6.
Avoinna 8—24.

SOITTOA klo 20.30—23.30.
Sunnuntaina päiväkonsertti 14.00—16.00.

AAMIAINEN klo 11—13.30. PÄIVÄLLINEN 16.30—19.

Halpoja annoksia kaiken päivää. Vakinaisille ruokavieraille huomatt. alennus. Ulkotilaukset toim. nopeasti.

KAHVILA KAINUUN KARHU

KAJAANI. Kirkkokatu 22. Puh. 341.

Kutsuu yleisöä "luo lippujen!"

KESKI-SUOMEN KARHU

KAUPPAKATU 41.

Jyväskylän kansallismielisen nuorison kokoontumispaikka. Sieltä kaikuu lauluiltoina: "Keski-Suomi kesti kerran, kestää yhä uudelleen."

LUO LIPPUJEN!

ISÄNMAALLIS-KANSALLINEN TAISTELULEHTI

Näytenumero 1 28. 11. 1936

Vastaava toimittaja: VILJO LIUS

Toimitus ja konttori: Helsinki, Hallituskatu 17, ovi 209. Puh. 35 316. Avoinna 11—13

USKO JUMALAASI

„Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun.” (Joh. 14: 1).

Hyvät nuoret! Ei kukaan teistä tule maailmassa toimeen ilman uskoa. Te uskotte ihmisten puheisiin joka päivä, te uskotte lääkärin neuvoihin sairastuessanne, auton- ja junankuljettajiin matkustaessanne ja rahoihinne ja ystäviinne pulaan joutuessanne.

Usko on teidän elämänne suuri voima.

Mutta ylempänä olevassa raamatunlauseessa Herranne ja Vapahtajanne Jeesus Kristus kehoittaa teitä uskomaan ja turvaamaan johonkin suurempaan ja korkeampaan kuin pelkkään maalliseen neuvonantajaan, ystävään tai auttajaan. Hän kehoittaa uskomaan Jumalaan ja siihen, jonka hän lähetti, Jeesukseen Kristukseen.

Te kuulette monen nuoremman ja vanhemman henkilön sanovan: minä en usko Jumalaan, vaan tieteeseen, en usko raamattuun, vaan järkeen.

Mutta muistakaa, hyvät nuoret: nämä ihmiset ovat luulotellussa viisaudessaan tyhmiä. He eivät voi laivassa, junassa ja autossa kulkea maallista päämääräänsä kohti ilman uskoa heikkoihin ihmisiin, mutta luulevat voivansa mennä kuoleman ikuista tuntematonta päämaalia kohti ilman uskoa ja luottamusta kaikkivaltiaaseen, armolliseen Jumalaan.

Te tulette elämässänne tapaamaan sellaisia nuoria ja aikuisia henkilöitä, jotka halveksivat Jumalaa ja uskontoa, pilkkaavat kirkonmenoja ja koettavat teille todistella, että kaikki puheet Jumalasta ja Vapahtajasta, synnistä, armosta, taivaasta ja tulevasta elämästä ovat satua, pappien petosta ja valhetta. He sanovat teille, että tärkeintä ja viisainta on nuorella iällä nauttia ja huvitella niin paljon kuin kykenee ja kerkiää ja niin kauan kuin lamppu palaa ja ruusu tuoksuu.

Mutta muistakaa: tällä epäuskon tiellä ei ole kukaan koskaan löytänyt onnea, iloa, rauhaa ja rohkeutta kuolemassa, jota kaikkea tekin jokainen kuitenkin sydämessänne kaipaatte ja itsellenne toivotte.

Kuinka te, hyvät nuoret, jaksatte kunnialla läpäistä elämän kärsimykset, koettelemukset, sairauden, köyhyyden, pettyneet toiveet, rauenneet suunnitelmat ja kuolemantapaukset, jotka sattuvat kohdallenne? Uskomalla ja turvaamalla Jumalaan, laskemalla heikon kätenne kaikkivaltiaan Vapahtajanne käteen ja rukoilemalla Jumalalta voimaa voimattomuuteenne. Usko Jumalaan on vahvin tukipylväs elämässänne ja kuolemassanne.

Kuinka te jaksatte voittaa huonojen toverienne ja jumalattoman maailman syntiviettelykset ja omat pahat halunne siinä ikäkaudessa, jolloin veri virtaa kuumana suonissanne, maailma houkuttelee viehättävänä ja oma sydämenne on kokematon, epävakainen ja heikko? Kuinka vältytte siitä, ettette joudu poliisin kanssa tekemisiin, ettette tuota häpeää ja surua vanhemmillenne ja isänmaallenne ja ettette kuole vailla iankaikkisen elämän toivoa? Te voitatte ja vältätte onnettomuuden ajassa ja iankaikkisuudessa, jos te uskolla riiputte Jumalassa, joka sanoo: „Minun voimani on heikossa väkevä.”

Nuoret! Te, jotka rakastatte kaunista siniristilippuamme, seuratkaa myös Kristuksen ristin lippua uskossa Jumalaan! Te, jotka rakastatte maallista isänmaatanne, vaeltakaa uskossa Jeesukseen Kristukseen myös taivaallista isänmaata kohti!

Matti Jaakkola.

TAISTELUTUNNUKSEMME

Kun „Luo lippujen!" alkaa nyt ilmestyä, herää varmaan monien mielessä kysymys: Minkä tähden? — Eikö meillä ole entisiäkin julkaisuja jo aivan riittämiin? — Miksi taas uusi lehti?

Julkaisuja meillä kyllä ilmestyy riittämiin: melkoinen joukko kevythenkistä ajanvietelukemistoa, joka sisällyksen raakuuden ja rivouden puolesta alkaa piisata sille julkaisutoiminnalle, jota Saksan rahajuutalaiset levittivät ympäri maapalloa ennen Hitlerin, Saksan pelastajan nousua; voimakas marxilainen lehtirintama, jonka kylvämä vihan ja epäluuloisuuden henki on kuin punainen ruoskanjälki kansamme ruumiissa; voimakas puoluelehdistö, jonka elämäntehtäväksi näyttää muodostuneen kaiken sen mustaaminen, mikä vain on kansallista ja suomalaista. Mutta meillä ei paria poikkeusta lukuunottamatta tällä hetkellä ole sellaista *pelkästään aatteellista* aikakauslehteä, joka pelottomana lähtee selventämään tuota kovasti parjattua „uutta näkemystä" ja joka omaksuu ennen kaikkea kansallisen lippujen alla taistelevan nuorison aatteen omikseen.

Mikä on teidän ohjelmanne sitten sitten, kysyttäneen? *Me emme lähde luomaan mitään kaavoihin kangistuneita ohjelmia,* emmekä tekemään mitään suuria lupauksia, — siitä huolehtikoon puoluelehtien rintama; — *me olemme lähteneet taistelemaan kansallisen aatteen ja uudelleenrakennetun Isänmaan puolesta;* ja se on enemmän, kuin ohjelmanjulistusten kylmät kaavat.

Mutta ne tunnukset, jotka lippuina tämäkin lehti taistelee, ne ovat selvillä, ja ne me voimme, ja ne meidän täytyy lukijoillemme julkaista.

Ensiksi: Elämme tällä hetkellä suurten ja kohtalokkaitten tapahtumien kynnyksellä. Suomalaiset miehet saattavat millä hetkellä tahansa saada käskyn asettua puolustamaan rajoja, kotejaan, Isänmaataan, isäinsä usko. Mutta pystyykö puoluekirojen repimä Suomi siihen, ja onko vapaamielisen hengen omaksunut nuorisomme kykenevä täyttämään tehtävänsä tuon hetken tullen?

Tämä lehti haluaa olla mukana avaamassa kansamme silmiä Isänmaan todelliselle hädälle, kasvattamassa kansalaisia Isänmaan puolustuksen henkeen ja julistamassa nuorisomme asekuntoisuuden välttämättömyyttä.

Suomalaisuuskysymys halutaan painaa väkisin unohduksiin, ruotsalaisen kansanosamme suhteettomat oikeudet estävät kansallisen sivistyksemme kehittymistä. *Me haluamme olla mukana viemässä eteenpäin sanomaa uudesta, nousevasta kansakunnasta, kehittämässä suomalaista ajattelutapaa ja kansallista aatetta oikeudenmukaiseen voittoon.*

Suomen heimojen kohtalot tulevat olemaan tämän lehden palstoilla alituisena puheenaiheena. *„Luo lippujen!" tulee taistelemaan avatakseen kansalaistemme sydämet Suuren Suomen ajatukselle.*

Suomalainen työmies on omaksi onnettomuudekseen ja koko kansamme onnettomuudeksi kulkenut kymmeniä vuosia muista yhteiskuntaluokista eroitettuna, niitten hylkäämänä marxilaisen puolueen vihan lippujen alla. Me haluamme olla julistamassa: Suomalainen työmies kuuluu suomalaiseen kansaan yhtenä sen jäsenenä, ja Isänmaa kuuluu myös suomalaiselle työmiehelle! — *Eri kansanluokkiemme yhtymisen ajatus tulee olemaan yhtenä tämän lehden puhtaimmista tunnuksista.*

Ja lopuksi: kansallisen nuorison, tuon maahan lyödyn nuorison asia on myös tämän lehden asia, ja sille kallis. *Luotakoon Suomen nuorisosta tämän liberaalisen ajan keskelle sellainen sukupolvi, kuin olivat vuoden —18 sankarit: Isänmaataan ja kotikontuaan palavasti rakastavaa nuorisoa!*

Taistelutoverit!

„Kansallinen taistelulehti „Luo lippujen!" on ilmestynyt ensimmäisen kerran. Tutustukaa sen henkeen ja ryhtykää levittämään sitä. Se on kallista työtä Isänmaamme kansallisen heräämisen puolesta.

Taistelutoverit!

Rivit tiiviiksi! — *Marssikaamme „Luo lippujen"!*

Luo lippujen!

ELIAS SIMOJOKI.

Tällä hetkellä käydään, niinkuin on monasti sanottu, kautta maailman valtavaa taistelua kahden maailmankatsomuksen, kansallisen ja punaisen marxilaisuuden, välillä. Tässä taistelussa, jonka lopullisesta tuloksesta riippuu maailman kohtalo, ei liberaalisen keskustan ajatussuunnilla ole ollut kovin merkittävää sijaa ja kuta lähemmäs ratkaisuansa maailmankriisi kehittyy, sitä merkityksettömämmäksi käyvät ne aatevirtaukset, jotka horjuvat fascismin ja bolshevismin välillä.

Sellaiset kansakunnat, joilla tulee olemaan suuret tehtävät historiassa ikuisten arvojen puolustajina ja oman kansallisen kunniansa kirkastajina, ovat kyenneet luomaan voimakkaita kansallisia liikkeitä, joiden avulla ne ovat ryhtyneet toteuttamaan itseänsä ja kutsumustansa. Näiden kansallisten herätys- ja taisteluliikkeittensä avulla ne ovat ryhtyneet päättävään taisteluun kansakuntaa mädäntäviä ja hävittäviä voimia vastaan, ennenkaikkea marxilaista maailmankatsomusta vastaan. Ja vielä enemmän: Ne eivät ole tyytyneet vaan hävittämään sitä, mikä kansakokonaisuutta turmelee, *vaan ne ovat luoneet uutta elämää kansallensa, toteuttaneet yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja saaneet sen kautta vähäväkisimmätkin piirit herätetyksi palvelemaan kansakokonaisuutta ja uhraamaan työnsä sen hyväksi.*

Tällaisissa kansallisissa liikkeissä on nimenomaan *nuoriso* näytellyt tärkeää osaa. Eräs tunnettu ruotsalainen yhteiskuntapolitikko arvioidessaan sitä panosta, jonka nuoriso antoi fascistiselle liikkeelle Italiassa, sanoo sen olleen suorastaan ratkaisevaa laatua. Hän sanoo, ettei sosialismi Italiassa enää kyennyt väljähtyneellä ideologiallaan antamaan nuorisolle sitä tyydytystä, jota sen sielu kaipasi eikä nuorison radikalismille niitä tehtäviä, joihin sen mieli paloi. Se käänsi senvuoksi selkänsä opille kansainvälisyydestä ja luokkataistelusta ja alkoi seurata niitä kansallisia ja isänmaallisia ihanteita, joita fascismi alkoi julistaa. Aivan samoin on käynyt Saksassa, jonka kansallisesti herännyt nuoriso lähti seuraamaan niitä lippuja, jotka Hitler kohotti Versaillesin pakkorauhan ja marxilaisuuden näännyttämälle kansallensa. Ja tällä hetkellä kun tätä kirjoitan, *marssivat „Espanjan falangin" nuorisoprikaatit kohti Isänmaansa pääkaupunkia sillä ainutlaatuisella uljuudella, jonka vain voi nuoruus ihmiselle antaa.*

Suomen kansalliselle nuorisolle on kuulunut myös käsky: *„Luo lippujen"* ja se on sitä käskyä hetkeäkään epäröimättä seurannut. Sitä nuorisoa vastaan on suunnattu isku iskun perästä, sitä vastaan on raivonnut „valtion kolmas mahti", sanomalehdistö, sen toiminta on tahdottu tehdä mahdottomaksi kaikin mahdollisin keinoin, mutta se on silti kestänyt. Katkeruudella on se nähnyt, kuinka vapaasti saavat monellaiset nuorisojärjestöt tuhota tämän kansan nuorta elävää voimaa ilman, että sille itselleen tarjottaisiin mahdollisuutta organisoiduin voimin taistella näitä järjestöjä vastaan. Se näkee, että *„Tulenkantajat"* heittävät väärää tulta nuorison sydämiin, se näkee, että *„Soihtu"* kantaa vallankumouksellisen marxilaisuuden soihtua työläisnuorison edellä, se tietää, että *„Työläisnuorisoliitto"* palkattujen organisaattoreittensa avulla organisoi punaisen maailmanvallankumouksen pioneereja. Tekisi mieli itkeä häpeästä seuratessa, minkälaista henkistä kalkkeutumista ja vanhuudenheikkoutta potevat monet niistä luvallisista *„porvarillisista"* nuorisojärjestöistä, joiden täytyisi taistella vastakkaisen maailmankatsomuksen puolesta. Mitä tekevät *nuorisoseurat?* — Muutamia harvoja lukuunottamatta, joissa vielä seurataan Alkion viitoittamia aatteellisia linjoja, on valtava osa nuorisoseuroja alentunut palvelemaan huvitteluvimmaisen nuorison pohjatonta huvitteluhalua. Todellakaan sellaisten nuorisoseurojen lakkauttaminen ei tuottaisi murhetta muille kuin *„pimeyden joukkioille"* kuten aikoinaan niin

sattuvasti eräs kirjoittaja sanoi! Mitä tekevät *„Kokoomuksen nuoret"*? Ainakin sanomalehti-ilmoituksista päättäen siellä muodostavat balettiesitykset ja tanssi tärkeän sijan ohjelmassa, joka seikka on sitä suuremmalla ikävällä merkille pantava kun tietää näiden „nuorten" korkean keski-iän. Ja eduskunta vuosittain myöntää huomattavia määrärahoja T.U.L:lle, sos.dem. sivistysliitolle, sos.dem. raittiusliitolle y.m. marxilaisille nuorisojärjestöille! *Mutta puolueporvari on sokea ja kuuro, se ei näe eikä kuule sitä punaista naurua, jota marxilainen puolue nauraa taluttaen tällaisia sokeita ja tyhmiä porvariparkoja kuin talutusnauhassa omien pyyteittensä palvelijana!*

Kansallinen nuoriso kantaa tällä hetkellä suunnatonta vastuuta nuorilla hartioillaan. Sen täytyisi tavattomista vaikeuksistaan huolimatta jatkaa kansallista herätystyötään nuorisomme keskuudessa. Sen täytyisi antaa takeet siitä, että se kykenee luomaan tulevaisuuden kansakunnan, jolla on kansalliset ja uskonnolliset tunnukset toimintansa johtotähtinä. Sen täytyisi voittaa työläisnuorisokin omien lippujensa juurelle ja pelastaa se hukkumasta epäsiveellisen maailmankatsomuksen suohon. Ellei Suomen kansallinen nuoriso tähän kykene, ei siihen kykene sekään kansallinen herätysliike, joka *Isänmaallisesa Kansanliikkeessä* tekee työtä kansamme keskuudessa. Vasta kansallisen nuorisonsa avulla voi IKL murtaa ne kahleet, jotka kansaamme tässä maassa vangitsevat ja luoda kansakokonaisuuden, *jota yksi tahto liittää yhteen, jota kannustaa yksi palava halu, työ Isänmaan hyväksi.*

Suomen kansallinen nuoriso on kestänyt kiirastulensa ja kestää varmaan edessäkin päin olevat vaikeutensa, ne, jotka vielä ovat meidän silmiltämme salatut. *Se on ennenkin kuullut ja totellut lähtökäskyä ja tekee varmaan nytkin kun se saa kuulla tutun taistelufanfaarinsa: „Luo lippujen"!*

Elias Simojoki.

Nuoret, teistä on kysymys

HILJA RIIPINEN

Lieneekö koskaan nuorisosta niin paljon huolehdittu julkisuudessa kuin nyt. Poliittiset päivälehdet kirjoittavat alituisesti siitä, mitä nuoriso ei saa tehdä. Kaikkiin eduskunnan asiakirjoihin, jotka jotenkin koskettavat kasvatusta, merkitään tämän ajan kasvatusopillinen periaate, että koululaiset eivät saa harrastaa *valtiollisia asioita.* Eräältä taholta hätäillään ja etukäteen, ettei vain *maanpuolustusasiaa* mitekään vietäisi kouluihin. *Sukulaisheimojemme asiaa* harrastavia ylioppilasyhdistyksiä yritetään suorastaan vainota koulujen ulkopuolelta. Jossakin paikassa kerrotaan pidetyn valtakunnalle vaarallisena sitä koulutyttöjen ompeluseuraa, joka teki käsitöitä inkeriläisten hyväksi. Partioasiaa sallitaan harrastaa sikäli kuin se pysyy kansainvälisenä, mutta kansallista partiojärjestöä ei tähän mennessä liene saatu edes rekisteröidyksi, *kansallisuusasia* katsottaneen siis myös koulunuorisolle sopimattomaksi. Ja Sinimusta-järjestö, joka tarkoitti *isänmaallisen mielen* ja *uskonnollisen maailmankatsomuksen* lujittamista nuorisossa, se järjestö on lakkautettu.

Näkee jo tästä, että Teistä huolehditaan, nuoret, ainakin kielloilla enemmän kuin koskaan.

— — — — — —

Kuohahtaako nuori veri? — Nouseeko kiivas sana? — Puristuuko nyrkki? — Haluttaisiko tehdä mitä vain? — Panna vastalause. — Huutaa, mitä sydän tuntee. Purkaa nuori luonto, joka ei tahdo alistua käsittämättömiin kieltoihin. Sanoa, ettei näin voi olla. Että tämä maa on vapaa. Että tämä maa on meidän. Että meidän veljemme taistelivat ja antoivat itsensä uhriksi, että nuoremmilla olisi vapaa isänmaa. Isänmaa, jota me valmistuisimme palvelemaan koko sielumme hehkulla, jolle me nykyinen nuoriso, tahdomme luvata ja vihkiä itsemme.

— — — — — —

Nuoret! Kun tämä vastalause kohoaa rinnasta, muistakaa yksi asia: Suuret sukupolvet kasvavat vain painojen alla. Ei kukkien ja ruusujen päällä tanssien ja huvitellen, vaan painojen alla, puristuksessa. Tuntekaa siinä mitä nyt tapahtuu, teille kerran uskottavan tehtävän suuruus! Muistakaa sitä vanhempaa veljeä, joka pari vuosikymmentä sitten teidän ijässä oli sellaisen kuorman alla, että hänen täytyi yksin ratkaista isänmaan kohtalo. Teidän jääkäriveljenne ratkaisi sen. Hän otti isänmaan kutsumuksen kantaakseen. Kaikki painot, kiellot ja uh-

PYYKKI ON PANTU *ja pysyy...*

REINO ALA-KULJU

„Pyykki on pantu ja pysyy.
Pysy lujana omalla maalla.
Oma maa vielä
Sun kuntoas kysyy."

Nuo sanat ovat kivipyykkeihin hakattuina Kuortaneen järven rantamalla olevalla hongikkokankaalla rajoittamassa omaksi maaksi pienoista palaa kaunista kotiseutua. Ne on kiveen hakannut henkilö, joka myös on isänmaallisen kansan laulettavaksi antanut sanat: „orjuus pois taikka menköhön henki". Kerran ne lausuttiin eteläpohjalaiselle kansalle vapauttavana sanana, jota seurasi lupaus ja teot. Teot, jotka loivat Isänmaan vapauden.

— Tuskin koskaan aikaisemmin oli Lapuan kenttä koonnut sellaista kansanpaljoutta kuin 14 heinäkuuta 1917. Ajassa liikkui suurta, sekä painostavaa että vapauttavaa. Jotain täytyi pian tapahtua, se tunnettiin sen kansan keskuudessa, joka nyt oli kokoontunut yhteiseen neuvonpitoon urhojen haudan äärelle. Tiedettiin, että oli tulossa kansalaiskokous, jossa käsiteltäisiin valtiollista tilannetta ja sen asettamia velvollisuuksia ja tehtäviä. Edellä olivat tärkeät ratkaisut, jotka ehkä vaikuttaisivat koko maan kohtaloon. Jännitystä oli kaikkien mielissä. Kentän vierillä liikkui ryssiä, mutta se ei estänyt vapaita Pohjanmaan miehiä lausumasta mieltään oman maan asioista.

Suvivirren päätyttyä astuu lavalle rehtori. Nyt käydään taas taistelua Isänmaan ja vapauden puolesta. Siksi olemme kokoontuneet urhojen haudan äärelle. Me olemme vapauden kynnyksellä. Uskallemmeko astua sen yli, sisälle. Ei puhein, vaan rukouksin, teoin, uhrein ja kuria noudattamalla luodaan vapaus. Osakunnan kuraattori pitää laajan alustuksen valtiollisesta asemasta ja tehtävistä, päätyen rohkeisiin ja velvoittaviin ponsiin. Alkaa kansalaiskokous. Puheenjohtaja, vanha, harmaahapsinen herännäisyysmies lausuu: Urhojen ääni on velvoittavana kajahtanut vuosisadan takaa. Heidän kätensä on noussut haudasta vaatimaan meitä tekoihin. Me seisomme tulevaisuuden tuomion edessä. Voimmeko olla toimettomina. Herra ohjatkoon meidän tekomme. — Aika ei odota! Jollemme toimi, jäämme jälkeen ja syyttävänä on tulevien polvien tuomio meitä kohtaava. Kohtalonsa ohjaksiin täytyy kansan itsensä tarttua. Näin lausuu nuori tuomari.

Maanviljelijä tuo julki ajatuksensa: Me näemme kovain aikain tulevan. Meidän on järjestäydyttävä tulevia suuria tekoja varten. *Nuorison täytyy oppia eräitä taitoja ja tehtäviä.* Palokuntia on perustettava ja niitä on harjoitettava. Taistelulippu, jonka luo nuoriso kutsutaan, on ylväs ja puhdas. Jos on uskoa ja rohkeutta, niin me pääsemme voitolle.

Jääkärivärväri: itsenäisyystyö on vaikeaa, mutta mikään sitä ei voi tukahduttaa. „Tie suorin kulkee onnehen lähellä kuolon rantaa".

Maisteri: tajuavatko ne, jotka johtopaikoilla istuvat, miten suuri on heidän edesvastuunsa tänä kansan etsikonaikana.

(Jatk. 12 siv.)

---

ka, ne olivat samantekevää sen edessä. Sydäntä poltti valtava kutsumus: Vapauttaa isänmaa.

— Isänmaa vapautettiin. —

Mutta nyt on kysymys teistä, tämän ajan nuorisosta. Isänmaa on vapautettu, mutta kansa on yhä vapauttamatta. Kansa kaipaa vapautusta.

Kansa vapaaksi, että se kykeneisi asumaan ja suojelemaan itsensä sekä tämän maan. Se on teidän tehtävänne. Saada tämä kansa vapaaksi puolueorjuudesta ja punaisen vihan opin vallasta niin ettei ole enään luokkia eikä puolueryhmiä, vaan on yksi ehjä Suomen kansa. Teille se työ kuuluu. Eikä lopu siihen, laajenee: Suomen suku vapaaksi. Se ennenkaikkea on teidän tulevaisuusunelmanne.

Se mitä vaikeaa, pahaa, loukkaavaa tapahtuneekaan nyt, ei se saa teitä häiritä sisäisesti. Niin suuri on teillä tehtävä ja vastuu siitä jo nyt nuorilla harteillanne. Valmistukaa siihen! Kasvakaa lujiksi, järkähtämättömiksi — tässä kieltojen ahjossa. Onhan laajemmalta nähden vain ajan asia, koska teidän vuoronne on toteuttaa teossa nuoruutenne aatteet. Tämän kansan tähden on siis teistä kysymys. Että teistä tulisi niitä, jotka vievät kansamme vapauttamisen lopulliseen voittoon.

Hilja Riipinen.

Isä ja poika

On lopun tuova tullessansa aamu, kukaties.
Yö peittää muurit vanhan Alcazarin.
Mut vallinsarven varjostossa seisoo vahtimies
ja ottaa joka tuokiosta vaarin.

Maan alla kaikuu kolkko jyske kangen, lapion.
Voi joka hetki totta tehdä miina.
Niin painostavan tukalaa, niin enteellistä on;
niin jatkuu yhä ahdistus ja piina.

— — —

On hetkeks' uni yllättänyt vanhan everstin;
hän nukkuu kasematin lavitsalla.
Soi univirttä kuuma piippu konekiväärin
ja kangen jyske linnanpihan alla.

Vain vajavaisen hetken kestää unta väsyneen. —
„Eversti! Yhdistämme puhelimen!"
Mies nousee. Tuskan iskiessä vanhaan sydämeen
hän kuulee tutun, rakastetun nimen.

Soi kaukaa ääni vihollisen: „Äsken vanginnut
on partiomme miehen teille rakkaan.
Jos aukaisette empimättä portit suljetut,
me suomme teille lähdön kunniakkaan.

„Siks' ehdotamme tinkimättä: Antautukaa,
tai — poikanne me heti ammutamme.
Ken meitä vastaan uhkamielin seistä uskaltaa,
sen suvun säälimättä sammutamme!"

Ei hetken vertaa epäröinyt vanhus harmaapää.
Hän vuorenlujin äänin vastas heille:
„Ei! Yhä vielä portin salpa paikallensa jää.
Siks poikani ma pyydän hyvästeille."

Mies nuori otti kuulotorven riemu silmissään:
„Teit oikein, isä! Kuolen pelkäämättä.
Toledon poika milloinkaan ei tingi määrästään,
ei silittele kavaltajan kättä.

„Tee työsi, isä! Kohta koittaa aamu Espanjan,
pian päivä paistaa yllä synnyinmaamme!
Tee työsi, isä! Tuolla puolen virran sumean
taas toisiamme tavata me saamme."

Lens' kuolettava tulisuihku suusta pistoolin. —
Hän — huusi voitonhuudon Espanjalle.
Ja ivahymy huulillansa, silmin palavin
hän vaipui hurttain anturoitten alle.

HEIKKI ASUNTA.

VAINAJILLE

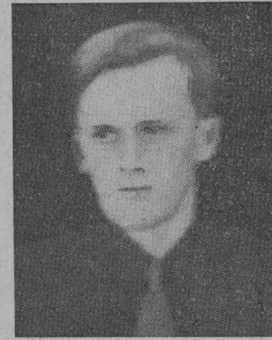

LAURI P. HAUKKOVAARA. Ylioppilas, Vuoriniemi. Synt. 6/7 1917, kuollut 8/9 1936.

OTTO AL'ANTILA. Tait. Helsinki. Synt. 17/10 1885, kuollut 13/7 1936.

JOUKO OLLI. Koulul. Kuopio. Synt. 33/1 1916, kuollut 5/10 1936.

„Te vainajat kumpujen alla,
te rauhassa nukkukaa!
Me vannomme tänään tässä:
Ei sortua saa tämä maa!"

TAISTELUTOVERIT!

Me teemme usein kunniakäyntejä sankarihaudoille, puhumme sodassa, aseellisessa taistelussa Isänmaan puolesta kaatuneitten miesten ja poikain muistolle. Tämä on oikein ja tämä on velvollisuutemme. Mutta me unohdamme melkein aina ne miehet ja pojat, ne taistelutoverit, jotka ovat rauhan aikana saaneet jättää kaiken taistelun ja työn kesken ja siirtyneet sinne, mikä on meille jokaiselle kerran edessä.

Heidän taistelunsa on usein ollut yhtä kuluttavaa ja yhtä näännyttävää, kuin aseellinenkin taistelu Isänmaan edestä. He, työpöytänsä ääreen sortuneet Isänmaan palvelijat saattavat olla hekin sankareita sanan täydessä mielessä. Työn aiheuttama uupumus, taloudellinen kamppailu, vaino ja pilkka, toiveitten romahtaminen, kaikki nämä saattavat olla jopa raskaampana taakkana ja suurempaa urheutta kysyviä, kuin konsana hetkellinen sankaruus rynnättäessä yli hurmeisen taistelukentän.

Meidän ei tule unohtaa sellaisten suurten aatteitten miehiä, kuin oli esimerkiksi Otto Al' Antila, jonka kaikki työ oli pyhitetty Suomelle ja sen uudelle nuorisolle. Eikä niitä tovereitamme, jotka ovat kesken taistelua uupuneet näkemättä aatteittensa täyttymystä.

Heidän muistonsa elävöittäköön Suomen kansallisia taistelijoita ja Suomen nuorisoa viemään edelleen sitä aatetta, jonka puolesta nämäkin vainajat olivat työtä tehneet.

Veljet, sisaret!

Pitäkää Otto Al' Antilan, suurten aatteiden miehen ja muitten taistelutoverivainajiemme muisto mielessänne ja tietäkää, että meidänkin vuoromme tulee kerran ottaa sama askel.

Kunniaa vainajille!

Suuria liikkuu nuorison sielussa

Erkki Ervamaan puhe Messuhallin suurkokouksessa hakkapeliittain päivänä.

Nuorisosta, sen taisteluista, sitä uhkaavista vaaroista, sen hädästä, nuorison palavasta mielestä ja suuresta uskosta ei voi vaieta tässä juhlassa. Siitä ei saa vaieta, sillä nuorison asia on kallis asia.

Eräs, joka kuuluu tähän nuorisoon, kirjoitti joku päivä sitten:

„Täälläkin meitä on joukko sellaisia, joilla on palava mieli. Isänmaa on kutsunut meitä. *Mutta tänä syksynä meidän on täytynyt kokoontua metsässä.* Metsässä olemme kohdanneet toisemme ja siellä olemme kohdanneet Isänmaan kasvot."

Kirjeen lähettäjä ei ole tarkoittanut, että hänen salaisuutensa ilmaistaisiin tuhansille ihmisille. Mutta en ole voinut olla kertomatta sitä. Se on ajan kuva! Se on loistava kuva tästä ajasta, jonka näkyvien ja näkymättömien myrskyjen keskellä nuoriso käy omaa taisteluaan. *Se on syytös tätä aikaa vastaan,* joka häätää aatteellisesti palavan nuorisonsa metsiin. Mutta se on myös todistus taistelevan nuorison jalosta sankaruudesta, jolla se *halveksii, vieläpä uhmaa* tätä aikaa ja sen henkeä.

En tiedä, mikä olisi paras nimi sille hengelle, joka nykyaikaa vallitsee. Mutta jos sen nuorison, jonka puolesta puhun, jos sen nuorison ihanteet ja aatteet saisivat persoonallisen, näkyvän muodon ja kulkisivat tuolla Helsingin kaduilla, niin mitä tapahtuisikaan? — Tapahtuisi se, että nykyajan suosikki, loistavaeleinen ja vallankipeä liberaali, rinnan ja kilvan tulipalo-kommunistin kanssa, sekä hyvinvoiva marxilainen sanomalehden toimittaja, jumalaapilkkaava „nuorisokasvattaja", raivoisa puoluemies, yleensä kaikki tämä ajan muotityypit syytäisivät herjauksensa, pilkkansa ja ivansa tuohon olentoon. Hänen kulkunsa olisi Helsingin kaduilla perin raskasta. Se olisi tuskallista!

Nykyajan henki suhteessaan jaloon aatteellisuuteen, pyhiin asioihin ja hartauteen on „irvistelevä henki". Se tekee julkisesti pilkkaa sellaisesta ihmisestä, joka rohkenee ja jaksaa tunnustaa ihanteita ja tuntee hartautta pyhien ja näkymättömien asioitten edessä. Tarkoitan nykyajan yleistä henkeä. Se on sairas. Epäusko on muotisairaus. Valtava osa ihmisistä ei usko Jumalaan, ei ijäisyyteen, ei kuolemattomaan sieluun, *ei muuhun kuin itse ihmiseen ja siihen näkyvään aineelliseen tavaraan, joka häntä ympäröi, josta voi hyötyä.* Usko on tuntematon käsite, se on pilkattu sana. Itsekkyys on ottanut diktatuurivallan niissä miehissä, jotka eniten sanovat sitä pelkäävänsä. Itsekkyys, se on tämän ajan liikkeellepaneva voima. Ihmiset kilpailevat polkien toisiaan maahan. Ihmiset rikastuvat, mutta ovat köyhiä rakkaudesta, rakkaudesta, joka yksin rakentaa. Missä on nykyajan ihmisten palveleva mieli? Missä ovat ne, jotka voivat uhrautua ja kantaa toistensa taakkoja? Missä ovat ne ylevät ihmiset, jotka ovat siksi niin suuria, rauhaa ja siunausta ympärilleen levittäviä, että he katsovat ja näkevät niin kauan taakse tämän ajallisen? Heitä on siksi niin vähän, että nykyajan ihmiseltä on kadonnut aisti tajuta ja ymmärtää ikuisia asioita ja ikuista aikaa. Nykyajan ihminen on maallistunut olento.

Tälläisen ajan keskellä taistelee nuoriso, jonka puolesta puhun. Onko kumma, että sillä on vaikeat taistelut? Onko kumma, että se hetkittäin vapisee sydänjuuriaan myöten? Siitä ei yksikään nuori ihminen pääse, että hänen sielussaan tapahtuu taistelu sen hengen välillä, jota tässä on koetettu kuvata ja kokonaan toisen hengen välillä, hengen, joka nuoruudessa huutaa väkevällä äänellä: *„Ylöspäin!"* Jo itsestään tuo ratkaisu perin helposti kallistuu vaaralliseen suuntaan. Mitä sitten on sanottava siitä, mitä tämä aika tarjoaa nuorisolle? Mitenkä se vaikuttaa nuorison ratkaisuun? Viittaan vain erääseen nykyajan kirkkaimmista „tähdistä", lehtori Ernst Lampéniin, jonka jumalanpilkalle ja rienaukselle ei panna rajoja. Pyhät asiat eivät kaipaa isojen keisarien suojelusta. Mutta nuorison tähden meidän on vaadittava, *että sulku on pantava!* — Sensijaan, että isänmaalliselta nuorisolta on riistetty järjestöt, lehdet ja mahdollisuudet kokoontua ja että se on häädetty metsiin, sensijaan sallitaan kansanrintaman kasvaa kaikkine moskovalaisuuksineen. Kymmenet lehdet levittävät saastaansa nuorison sieluun. Kymmenet punaiset nuorisojärjestöt toimivat mitä kiihkeimmällä kiireellä samoissa tuhon merkeissä. — Tästä ajasta ei kannata koristellen puhua. Tämä on mätää aikaa.

Mutta, kansalaiset!

Näillä asioilla on toinen puolensa, josta ei vielä ole puhuttu. On olemassa tekijöitä, joita ei osata ottaa huomioon. Nuorison sydämessä on ikäänkuin maa, jonka rajojen sisäpuolelle ei ulotu mahtavankaan miehen sormi. Nuorison on nälkä ja jano kaikesta huolimatta. Sitä eivät lopultakaan tyydytä ajan pitopöytien antimet.

Että niin on, sitä todistavat metsäkokoukset. Ihanimmalla tavalla, mitä ajatella voi, sitä todisti nuorison juhla kaksi viikkoa sitten tällä samalla paikalla. Se oli kirkon nuorisoa. Se tuli, joka valaisi sinä iltana tämän pääkaupungin katuja, oli ehdoton vastalause ajan hengelle. Se kertoi, *että suuria liikkuu nuorison sielussa.*

Pois valitus!

Kaikesta huolimatta on tässä maassa nykyisin liikkumassa kansallisen herätyksen henki. Siitä on todistuksena sekin, että Suomessa on nykyisin olemassa sellainenkin rintama kuin kansallisesti heränneen nuorison oppositio. Sanon sitä oppositioksi, tuota kansallisesti heränneen nuorison rintamaa, koska se nimenomaan tahtoo tuoda jotakin uutta valtiolliseen elämäämme. Niin, sehän edustaa oikeastaan uutta kansallista elämänkatsomusta. Se haluaa suorittaa kansallemme kokonaan uusia, suuria tehtäviä, tehtäviä, jotka eivät saavuta n.s. vanhan polven vastaavaa hyväksymistä, — ei ainakaan sen siunausta.

Senvuoksi onkin aivan oikein, että me kutsumme tätä rintamaa taistelurintamaksi. Jokaisen uuden aatteen, jokaisen uuden maailmankatsomuksen täytyy aina murtautua ja käydä voittoon taistelun kautta. Sillä vanhaa ei kukisteta kuin taistelulla, — sillä valta on makeaa ja kaikki ovat omasta mielestään oikeassa. Jos jonkun kansallisen liikkeen ei tarvitse käydä vaikeuksien, taistelun ja ehkä vainonkin tietä, merkitsee se sitä, ettei sillä olekaan tuotavanaan mitään uusia, raikkaita tuulia, ei mitään uutta maailmankatsomusta, vaan että kysymyksessä on vain niinsanoakseni vanhan väljähtyneen viinin kaataminen uusiin leileihin, — korkeintaan, — tai ehkä vain jonkun vanhan paikkuu.

Senvuoksi meitä *rohkaiskoon* tieto siitä, että tämä kansallista tistelua käyvä nuoriso on tällä hetkellä, — käyttääkseni A.K.S:n päällikön sanoja — saarrettuna nuorisoa. Ellemme joutuisi taistelemaan vastarintaa vastaan, olisimme korkeintaan joku yleisiä asioita harrasteleva joukkio, — jo nuorena vanhuksia. Olen viime aikoina lukenut ja kuullut omassakin joukossamme valitussepitteitä siitä, miten tämän maan parasta nuorisoa vainotaan. Taistelutoverit, ei mitään ruikuttelua! Taistelu on elämän merkki, jos taistelu lakkaa, on asiamme mennyttä. Meillä on niin suuria asioita julistettavana Suomen kansalle, että niistä kyllä riittää puhumista ilman, että tarvitsee turvautua teemaan: meitä lyödään, ja se koskee niin kovasti! — Lyökööt, kyllä me kestämme.

Ja mitä meille oikeastaan on tapahtunut? Voidaanhan tosin sanoa: eräs kansallisen nuorison taistelujärjestö on hajoitettu, on ollut eräitä oikeusjuttuja j.n.e. Mutta ei meitä vielä ole „veriin asti" vainottu. Suomessa ei ketään ole pantu kahdeksikymmeneksi vuodeksi pakkotyöhön. Meillä on monia toimintamahdollisuuksia, me voimme Suomen lakien turvin herättää tätä kansaa.

Taisteluun me lähdimmekin. Tottakai käsitämme, ettei sitä taistella, ellei ole vastustajia. Vai luvattiinko teille, nuoret, että asiamme voittaa ilman kärsimystä, ilman kieltäymyksiä? Luvattiinko, että me käymme sileää tietä voitosta toiseen? Luvattiinko, ettemme kärsi ainoatakaan iskua tai tappiota?

Ei kai. Senvuoksi: eteenpäin!

En voi olla lopuksi mainitsematta ajatusta, jonka hiljattain luin Hitlerin kirjasta „Mein Kampf". Hän sanoo, että nousevan kansallisen liikkeen puolesta pitää aina *taistella.* Jos sille johtajien ja taistelijoiden sijaan ilmestyy vain „parlamenttaarikkoja", jos se taistelun ja julistamisen sijasta oppii „puhumaan" ja „neuvottelemaan", — on liike aatteellisesti kuollut. Liike voi voittaa vain, jos sillä on taistelijoita, jotka uskaltavat panna koko elämänsä siihen, silloinkin, kun tulos näyttää epävarmalta.

Olemmeko me sellaisia?

Meidän täytyy *julistaa* ja taistella! Suuri asiamme kysyy nyt jokaiselta, joka on rohjennut kutsua itseään kansallisen asiamme soturiksi: kestätkö edes nyt, kun vastus on pieni? Oletko niin riippuvainen esim. jostain ulkonaisista muodoista, että niiden romahdus tekee sinut työkyvyttömäksi, aatteesi invaliidiksi?

Ei meistä kukaan, olimmepa yhä tai olimmepa olleet jonkun isänmaallisen järjestön jäsenenä, ole taistellut ja tehnyt työtä sen järjestön, vaan *Isänmaan* takia. Isänmaata ei lakkauteta. Mutta lakkaatko sinä taistelmasta sen takia? Taistelutavan määrää tilanne. Mutta Isänmaa kysyy nyt tämän maan nuorisolta jaksaako nyt *tämä* nuorisopolvi taistella kansallisen asiamme *voittoon?* Vai *alistuuko se ensimmäisestä iskusta?* Isänmaa kysyy: *eikö jo vihdoinkin tähän maahan ole syntynyt sukupolvi, joka kestää loppuun asti?* Eikä vain kestä, vaan myös taistelee.

Anna-Liisa Heikinheimo.

Tunnettehan, kansalaiset, tuon, että ahdistuksen ja painon alla syntyy aina jotain kestävää ja kirkastettua. Sentähden uskallan ennustaa, että kerran sittenkin tulee tapahtumaan jotain suurta. Nuoriso, joka ei vielä ole kadottanut uskoaan ja elinvoimaansa, joka on saanut suuria ajatuksia ja päämääriä, joka on noussut taisteluun ajan henkeä ja isänmaanpetturuutta vastaan, se on tosin metsiin karkoitettua. Mutta kuka on se, joka voi riistää nuorison uskon ja hengen? Sellaista valtatekijää ei ole ilmestynyt. *Kahlehtimattomana liikkuu herätyksen henki sydämestä sydämeen. Se on tulevaisuudenlupaus. Se on merkki uudesta aamusta, johon nuoriso uskoo.*

Eestä maan!

Suomen nuoriso on kautta aikojen taistellut Isänmaansa puolesta. Tiedämme, että joka kerta, kun vihollinen on maata uhannut, on nuorisokin noussut sitä torjumaan. Onpa kansamme historiassa aikoja, jolloin nuorison toiminnan on Isänmaan hätä niin määrännyt, että se on jättänyt kaiken muun. Kukapa ei olisi löytänyt parhaimpien poikiemme nimiä Suomen sotahistorioista? Ja kuka ei olisi kuullut jännittäviä kertomuksia monen keskenkasvuisen vapaussoturin sankaritöistä? Kuolema silmäinsä edessä he ovat olleet taisteluvalmiita, ja heidän suurimman unelmansa lie runoilija pannut pienen sotilaspojan huudahdukseksi: „Nuorna kuolla eestä maan, sep' oisi ihanaa!"

Me elämme nyt näennäisesti rauhan aikaa, mutta todellisuudessa käydään Suomessakin ankaraa taistelua, henkien taistelua. Sinimusta ja punainen maailmankatsomus törmäävät vastakkain. Siinä taistelussa on myös nuoriso mukana molemmin puolin. Toinen puoli taistelee siniristilipun jäljessä pyhin tunnuksin, jotka ovat: Jumala ja Isänmaa. Toinen puoli hyökkää veripunaisen vallankumousvaatteen perässä tunnuksinaan: jumalattomuus ja kansainvälisyys. Ja vielä on jäljellä yksi osa nuorisostamme; se osa, joka ei taistele, vaan nukkuu. Se nukkuva nuoriso ilmeisesti seuraa tätä liberaalista ohjetta: Nuorten pitää saada iloita ja nauttia elämästä. Ja huvittelujen pyörteissä se unohtaa velvollisuutensa Isänmaataan kohtaan. Mutta kansallisesti herännyttä nuorisoa ei tyydytä toimettomuus. Kun me kerran olemme nuoria, niin meidän pitää saada taistella, voittaa. Pala palalta, tuuma tuumalta me valloitamme tämän maan uudelle maailmankatsomukselle. Ja vaikka taistelumme kestäisi miten kauan tahansa, niin se ei ennen taukoa, kuin Suomen koko nuoriso marssii samassa tahdissa Isänmaan lippujen luo.

Toisessakin suhteessa elämme rauhatonta aikaa. Vai rauhan puolestako puhuvat ne lukuisat rajanloukkaukset, joita itäinen naapurivaltio jatkuvasti järjestää? Kansamme nukkuessa ja ihmetellessä outoja valoilmiöitä, vakoillaan järjestelmällisesti maatamme. Nuo valoilmiöt ovat Suomen nuorisolle ennusmerkkejä tulevista, suurista taisteluista. Senvuoksi, nuori lukijani, meillä on täysi syy ajatella näitä suurimman saksalaisen taistelija-nuorukaisen sanoja välinpitämättömälle ystävälleen: „Etkö tajua, että tällaisena aikana mies voi ajatella vain yhtä asiaa? Vain yhtä ainoaa asiaa ja se asia on — Isänmaa!" Ja silloin, kun ne suurten taisteluitten päivät tulevat, on meidän oltava vastaiskuun valmiit, ja meidän on oltava taistelevaa nuorisoa sanan täydellisemmässä merkityksessä. Silloin iskemme!

Kirsti Maaperä.

PYYKKI ON PANTU.

(Jatk. 7:ltä siv.)

Toimittaja: me emme tarvitse sosialisteja emmekä porvareita, vaan hyviä Suomen kansalaisia.

Agronoomi: Me emme saa seisoa syrjästäkatsojina ja olla niin kärsivällisiä kuin olemme olleet. Meidän on saatava varmat ja oikeat rajat.

Insinööri: Nyt tarvitaan paljon Saarijärven Paavon kaltaisia Suomen miehiä.

Johtaja: Meidän on nyt huudettava niin voimakkaasti, että eduskuntakin sen kuulee, jotta Suomen talonpojat ja koko vakava kansa on vapaus- ja itsenäisyyspyrkimyksen takana.

Opettaja: Ei oikeutta maassa saa, ken itse sit' ei hanki.

Pappi: Suuret ja ratkaisevat tapahtumat ovat iäisyyshetkiä kansan elämässä. Jos näyttää siltä, että tie on tukossa eteenpäin ja taaksepäin emme mene, muistakaamme, että tie on auki ylöspäin. Sieltä käsin eteenpäin.

Maanviljelijä: Me ajamme ryssät pois! Meillä ei ole aseita. Me otamme niiltä, joilla niitä on!

Keskustelun päätyttyä nousee puhujalavalle maisteri Jalmari Lahdensuo ja lukee ponnet:

— Suomen kansa voi tuntea vastaisen asemansa turvatuksi ainoastaan kansainvälisesti taatun täydellisen riippumattomuuden kautta, minkä kansamme jo saavuttamansa kehitysasteen nojalla täysin ansaitsee. — Eduskuntaa ja hallitusta kehoitetaan antamaan *Suomen itsenäisyysjulistus!* — Hyväksyttekö! — Valtava hyvähuutojen kaiku kiirii ympäri kentän ja peljästyneinä ryssänsoltut hiipivät kauemmaksi puiston puiden sekaan.

Puhuja jatkaa:

— Eräs eteläpohjalainen on maansa kivipyykkeihin hakannut sanat:

„Pyykki on pantu ja pysyy".

Me olemme tässä kokouksessa myös lyöneet lujat kivipyykit olla isäntinä omassa talossamme, tässä rakkaassa Suomen maassa. Minä kysyn teiltä Etelä-Pohjanmaan vakaat miehet: Pysyykö se pyykki!

Pysyy! kajahtaa kuin tykinlaukauksena tuhansista suista.

Samalla alkaa „Maamme" ja päät paljastuivat, eikä koskaan ole ne säveleet voimakkaammin kaikuneet kuin silloin Lapuan kentällä.

Ja vielä nytkin vastaa kaiku kansallisen nuorison rinnoissa: *pysyy!* *R. Ala-Kulju.*

NÄYTELMIÄ OHJELMISTOIHIN!

On sanottu monasti, että nämä vuodet ovat maailmankatsomusten välillä käytävän taistelun vuosia. Kansakunta toisensa jälkeen joko sortuu bolshevismiin, tai omaksuu kansallisen atteen. Valtakuntien sisäisessä elämässä liikkuu, ristiriidat kärjistyvät aatteiden välillä ja kansalainen on pakoitettu tekemään ratkaisun. Sisäiseltä voimaltaan kestävämpi aate on voittava; — se on taistelun laki.

Maailmankatsomukselle tunnusmerkillisintä on, että se luo taidetta, palavaa ja elinvoimaista taidetta, josta henkii tuon aatteen sisin. Marxilaisuus on maailmankatsomus ja se on myös luonut taidetta, veristä luokkataidetta, joka pyrkii kärjistämään yhteiskuntaluokkien välistä ristiriitaa ja raivaamaan tietä punaiselle vallankumoukselle . Marxilaisuus on kyennyt todella voimaperäisesti mobilisoimaan eri taiteen haarat palvelemaan pyyteitään. Se on perustanut „työväennäyttämöjä", „kisällikuoroja", puhekuoroja ja „luokkakirjallisuudeksi" nimitetty tulenkantaja-humbuugi on vielä nykyisinkin haluttua tavaraa sokaistun työväestömme keskuudessa. Nämä „työväennäyttämöt" ja „kisällikuorot" harjoittavat ohjelmistojensa kautta valtion ja kuntien siipien suojassa mitä ruokottominta pilkkaa ja verisintä kiihoitusta. Marxilaisuus on vihan oppia ja sen luoma taide on vihan taidetta.

Kansallisen aatesuunnan edetessä, etenee myös kansallinen taide. Tuntuu siltä, kuin kirjallisuudessa puhaltaisi uusia tuulia, jotka muokkaavat yleisön mielipidettä terveeksi näin palvellen niitä tarkoitusperiä, jotka kuuluvat todellisen kirjallisuuden olemukseen: opettaa kansaa elämään vapaan kansan elämää sekä luomaan tuleville polville parempia olosuhteita.

Kansallisen kirjallisuuden lisääntyessä markkinoilla on myös kansallinen taistelujärjestö saanut niistä uusia herätteitä ja uutta ohjelmistoa propagandatilaisuuksiinsa. Joukkolausunta on viimeisen parin vuoden aikana niin yleistynyt, että tätä taistelumuotoa, joka vielä äsken oli tyystin tuntematon, nyt harrastetaan aina Suomen syrjäisimmilläkin seuduilla, ja on se osoittanut juuri siksi aseeksi, jolla erikoisesti kansallinen nuoriso avaa sydämet uudelle aatteelle. Tämän rinnalla, ja sitä ennen on puhetaito edistynyt suurenmoisesti.

Mutta kansallinen aate ei voita, ellei se kaikilla aloilla kykenee luomaan tuota pilkattua „jotain uutta", ja ellei se kykene mobilisoimaan myös kaikkia taiteen haaroja huutamaan kansalle: Isänmaa on pelastettava! Meidän tulee ennen pitkää, seurataksemme tällä kertaa marxilaisten esimerkkiä, ottaa myös massaurheilu propagandamme palvelukseen. Mutta lähin päämäärä nyt kuitenkin on, että näyttämötaide saa pysyvän jalansijan kansallisen liikkeen taistelutilaisuuksien ohjelmistossa.

Kun aikoinaan joukkolausuntaa alettiin harrastaa, huomautti moni: En minä siihen pysty! Mutta pian nähtiin, että käytäntö on paras opettaja. Niin on myös näytelmien laita; kunhan vain asia otetaan toden kannalta. Ei aina tarvitse pyrkiä ehdottomasti taiteelliseen suoritukseen: pääasia on, että näytelmä tekee katsomoon isänmaallisesti ja kansallisesti kohottavan vaikutuksen. Silloin on tarkoitus saavutettu. Ennen kuin saadaan oma kansallinen näytelmäkirjallisuus luoduksi, josta kirjallisuudesta huokuisi herätysliikkeemme todellinen sisin, tyytykäämme isänmaallisaiheisiin näytelmiin, joita on runsaasti kirjakaupoissa saatavana. Tässä suhteessa ennen kaikkea tulkoot mainituksi Lauri Haarlan monet palavaa isänmaallista mieltä huokuvat näytelmät, joista useat sopivat siihen vaatimattomaan ympäristöön, joka esim. maaseudulla pidettävässä IKL:n tilaisuudessa tulevat kysymykseen. *Mutta näytelmän täytyy ehdottomasti olla hengeltään kansallinen, sen täytyy kuvastaa aatettamme, sen täytyy julistaa, todistaa maailmankatsomuksemme puolesta. Muunlaista näytelmätaidetta ei tilaisuuksissamme tarvita.*

Tämän ohjelmanumeron avulla me pääsemme ennen kaikkea tunkeutumaan maaseuduille, jossa näytelmistä pidetään tavallista enemmän. Ryhtyköön järjestömme työhön, kuten se aikoinaan ryhtyi joukkolausuntaaatetta levittämään!

Meidän täytyy laajentaa rintamaamme, meidän täytyy omaksua uusia harrastuksia, meidän täytyy alati julistaa väkevällä tavalla aatettamme, että kansa näkisi todella jotain uutta olevan tulossa.

"Kansanrintaman" ja kansallisen rintaman tukipylväät

BENITO MUSSOLINI
Euroopan voimamiehiä.

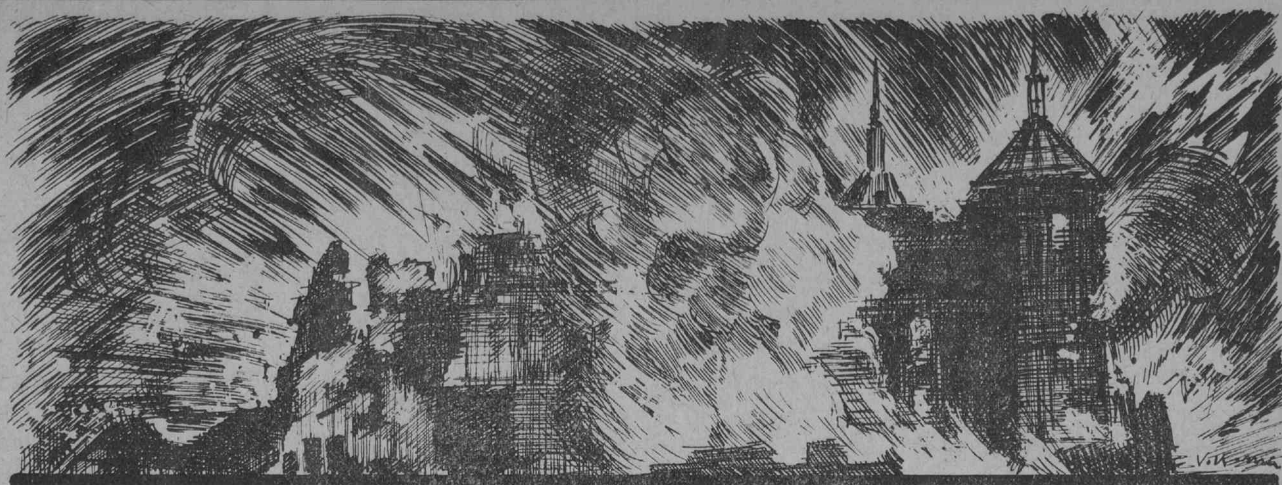
KENRAALI FRANCO
Espanjan pelastaja.

ADOLF HITLER
Uuden Saksan" luoja ja johtaja.

"Kansanrintamatoverit" samalla levyllä. Mukana myös Väinö Tanner.

ALCAZAR

VÖLKISCHER BEOBACHTERIN MUKAAN VILJO LIUS.

ALKUSANAT.

Espanjan veljessodan kentillä käydään vielä veristä taistelua. Bolshevistinen vastarinta murtuu päivä päivältä ja kohta liehuvat kansallisten liput ympäri Espanjaa, jokaisessa kaupungissa ja kylässä.

Toledon kaduilla on elämä tuskallisten viikkojen jälkeen painunut entisiin uomiinsa. Ihmisten mieliä ahdistaa vain tavaton murhe, muisto veljessodasta, joka raateli kansan. Muisto Alcazarin kadettien moniviikkoisesta taistelusta punaisen tykistön saartamassa, vanhassa linnassa, jonka muurien yli historia eri ajanjaksoina oli niin monenlaisena kulkenut.

Alcazarin kadettien taistelu piti maailmaa jännittyneenä kauan aikaa. Ehtivätkö kansalliset apuun, vai sortuuko pieni sankarijoukko verenhimoisten anarkistien saartoketjuun? — Kansalliset ehtivät apuun, ja nyt ovat konekiväärit vaienneet linnan rauniokasojen keskellä, ja taistelupaikoilla liikuskelee nykyisin vain Toledon kaupungin asukkaita, hakien niistä omaistensa ruumiita.

Tätä kertomusta laatiessani olen käyttänyt esikuvana Völkischer Beobachterin lokakuun 29 p:n numerossa ollutta Ronald E. Strunkin kirjoitusta, joka on kokoonpantu Alcazarin taisteluihin osallistuneen majuri Jouquim Lecandan kuvauksen mukaan. Meille niin tuntemattomissa olosuhteissa tapahtuneitten taistelujen kuvaamisessa täytyy turvautua jopa mukanaolleen kertomusten suoranaiseen suomennokseenkin saadakseni edes jotenkin totuudenmukaisen kirjoitelman näistä kaikkien maitten sotahistorian sankarillisimmista viikoista. Roland E. Strunk lausuukin epäilevänsä, että ei yksikään kynä, eivätkä mitkään sanat pysty noitten viikkojen tapahtumia kyllin kaameina kuvaamaan. Tuo tarina täytyisi itse kokea lukemattomien kranaattien repimäin, miinojen pirstomien ja miljoonain ammusten raatelemien rauniokasojen keskellä konekiväärien syytäessä tulta ja kuolemaa linnan peruskivien suojassa taistelevan kadettijoukon keskuuteen, ja punaisen tykistön laulaessa kaameaa kuolinvirttä linnan puolustajille. Tai kulkea hitaasti tämän hävitysten helvetin läpi, läpi murskattujen seinien, yli kraniittilohkareitten, läpi sankarijoukon hiljaiseksi tulleen kalmiston, jonka muureihin musertui punaisten joukkojen raivo ja murhanhimo.

EVERSTI MOSCARDON HUONE.

Tämä kuvaus, jonka toisintoa nyt luette, on alunperin lähtöisin Alcazarista, eversti Moscaron huoneesta. Siinä on asunut linnan komentaja silloin, kun sen saleissa ja käytävillä kaikuivat Espanjan kadettien reippaat huudot, kun tämän ikivanhan linnan pihoilta ja puutarhoista nousivat valtavat savupatsaat ilmaan, kun rakennukset olivat tulimerenä, kun sankari toisensa jälkeen murskaantui luhistuvien muurien alle, kun punaisen patteriston projektiilit kyntivät tämän historian kruunaaman linnan pihoja ja mursivat seiniin valtavia aukkoja.

Huoneessa ei ole enää ainuttakaan ehjää seinää. Tuolla, missä ennen oli ikkuna, ammottaa nyt ovenkokoinen lovi. Sen eteen on kasattu verestä punaisia santasäkkejä. Välikatto roikkuu riekaleina ammusten ränsistämänä, lattialla lojuu kaikenlaista rojua, verisiä kangasriekaleita, kirjojen jäännöksiä, paperia ja tyhjiä patruunahylsyjä. Santasäkkien muodostamaa barrikaadia on vahvistettu linnan kirjaston paksuilla teoksilla. Näitten yllä tähyää konekiväärin piippu ahnaasti ympäristön puutarhoja ja vuoristoa. Kaikkialla näkyy nokisia raunioita, vääntyneitä rautatankoja, ammottavia akkuna-aukkoja, luhistuneita muureja, ääretöntä sekasortoa. Alkazarin vanha linna on muuttunut romukasaksi, jota katsellen öiseen aikaan Toledon asukkaitten mielen valtaa vielä nytkin kauhea tunne, aivankuin he tuijottaisivat kummituslinnan kirottuihin rauniokasoihin.

Ja tämä on vain Alkazarin yksi huone. *Vain yksi huone!*

ONNETON ALGAZAR.

Suuren ulkolaisen sanomalehden edustaja ja majuri Lecanda, Toledon sota-akademian opettaja istuvat eversti Moscardon huoneessa. Tämä on linnan yhdeksästäkymmenestä kolmesta salista ainoa, jossa vielä voidaan istua. — Tai ei oikeastaan niinkään; tuolla alhaalla, pimeissä sokkeloissa ja lemuavissa kellareissa, siellä, missä vaimot ja lapset elivät, ja missä olivat kuolleet, ja missä hevoset teurastettiin varusväen nälänhädän tyydyttämiseksi; siellä voidaan myös istua. Mutta siellä ei ole valoa, ja ilma on mätänevien ruumiitten synnyttävän inhoittavan löyhkän ja myrkyllisten kaasujen ja kosteuden vuoksi niin hirvittävää, että sitä tuskin voidaan hengittää. Siellä, pimeissä luolissa hoidettiin ilman lääketarpeita, ilman puhtaita siteitä kuoleman kanssa kamppailevien nuorten kadettien haavoja. Siellä elettiin kauheaa elämää. Hermostoa murtava jännitys, odotus tappaa viimeisenkin toivon: Kysyttiin vain, milloin miinat räjähtävät, milloin syttyvät tuhannet dynamiittitonnit, milloin sortuvat linnan fasaaditornit alas haudaten kellarien nälkiintyneet asukkaat alleen.

Seitsemänkymmentä päivää helvetissä, seitsemänkymmentä päivää tuhansien granaattien räjähdellessä, punaisten verenhimoisten huutojen kaikuessa puutarhoista, myrkyllisten kaasujen laskeutuessa alas kellarien oviaukoista! Seitsemänkymmentä päivää melkein ilman leipää, ilman avun toivoa; se tuntuu mahdottomalta ajatella, mutta se on sittenkin totta.

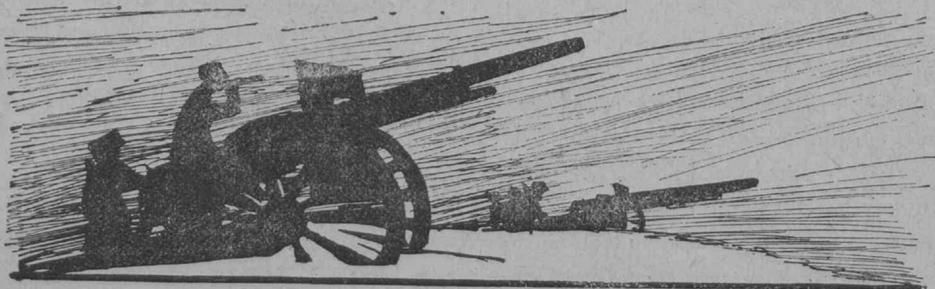
TAISTELUN LIPPU ON NOSTETTU.

Majuri Lecanda kertoo yksinkertaisin sanoin nälän rääkkäämien lasten ja vaimojen hädästä, urheudesta, kärsimyksistä. Alusta alkaen, siitä päivästä lähtien, jolloin Toledoon saapui tieto Francon noususta, punaisten ensimmäisten aseistettujen joukkojen tihutöistä, illasta, jolloin Madridin radiosta kommunistikiihoittajatar Passionarian kimeä ääni kaikui ja vaati murhiin ryhtymistä; tämän raivottaren ääni, joka Toledossa sai ensimmäiset laukaukset kajahtamaan. Majuri kertoo ensimmäisestä Madridista tulleesta puhelinsoitosta, kun punainen sotaministeri käski eversti Moscardon luovuttamaan kaikki aseensa ja ammusvarat Toledon pyöveleille, että nämä pystyisivät puolustamaan kaupunkia Francon kapinaa vastaan. Eversti Moscardo ajatteli pari minuuttia ja vastasi: Ministeri tietäköön huutia; hän pitää aseensa ja seisoo Francon rinnalla uskollisena kuolemaan asti. Ministeri vastasi, että siinä tapauksessa seuraavana aamuna tulevat Madridin pommikoneet liitämään yli Toledon ja hävittämään Alcazarin maan tasalle. — Ja niin oli astuttu Alcazar-linnan sankaritaistelun pyörteisiin.

SAARRETTU ALCAZAR.

Kaupungista ja kylistä tulivat öiseen aikaan hälyytetyt upseerit perheineen. Jokainen tiesi, että linnan muurien ulkopuolelle jääminen tiesi varmaa kuolemaa, sillä kaupungin ahtailla kaduilla paukkuivat jo rosvojen pistoolit . . .

(Jatkuu)

Viha murtuu

— Onko koneenkäyttäjä Kalle Peuran pojasta tullut herra ja lahtari?

— Ei kumpaakaan, isä, vaan maataan rakastava nuorukainen.

— Maataan rakastava nuorukainen! — Missä on sinun maasi, jota voisit rakastaa? Vehmatsalon korvessa oli Kalle Peuralla kerran, vuosia sitten, muutamia kymmeniä :areja kivistä peltoa, mutta ne myytiin rikkaan rusthollarin saatavien korvaamiseksi, koska tilallisen nöyrtymätön käytös ei miellyttänyt tämän ruotsalaista ylemmyyttä. Ja perhe ajettiin talvipakkaseen, kerjuulle kuin koirat. Ja rusthollari oli „tunnettu isänmaan mies"!

— Isä, sinuun on punainen luokkaviha juurtunut liian syvälle. Näet omissa kärsimyksissäsi koko luokkasi kärsimykset. Yleistät sinua kohdanneet vääryydet koko valkoisen kansanosamme tiliin.

— Lorua, poika. Sinä puhut kuin paraskin porvarien kätyri. Olet pettänyt isäsi! — Minä toivoin sinusta työni jatkajaa, työväenluokalle pelotonta taistelijaa. Siinä mielessä panin sinut kouluun ja itse näin äitisi kanssa nälkää. Minä olen pitänyt sinut leivässä, pukenut sinut ja kouluuttanut sinut, että kykenisit työväenjohtajana nousemaan porvariston sortoa vastaan, ja nyt sinä herjaat isääsi ja luokkaasi. Petturi sinä olet, luokkasi petturi!

— Älä käytä tuollaisia sanoja, isä. Sinä olet mennyt sammumattomassa raivossasi sokeuteen saakka. Mitään et niin vihaa, kuin kansasi parempiosaisia jäseniä. Sinä olet valmis veljeilemään „työväentaloilla" likaisten ryssänsolttujen kanssa, mutta sylkäiset, kun naapurisi sekatavarakauppias käy ohitse. Puhut vain „verenimijöistä" ja „sortajista", ja tarkoitat sillä Suomen omistavaa luokkaa. Mutta unohdat todelliset sortajat, ryssät, kotiemme onnen tuhoojat, kansamme veriviholliset.

Poika kuumeni puhuessaan ja syytti isäänsä kiihkein sanoin:

— Minusta olet yrittänyt tehdä samanlaista. Mutta siinä et ole onnistunut. Kun sen huomasit, tuli 3-vuotiaan Kalevin vuoro. Hänet puettiin punaisiin vaatteisiin, hänet opetettiin sylkemään Raamatulle ja heittämään Virsikirjan nurkkaan kun sai sen käsiinsä. Ensimmäiset sanat, jotka pojalle opetit, olivat ryssänkielisiä kirouksia. Olet halunnut vihallasi ja kostonhimollasi myrkyttää minut, olet yrittänyt turmella nuoren veljeni. Entisestä hellästä isästä on tullut leppymätön tyranni. Sinä olet yksi aatteesi uhri, sen aatteen, jonka syliin haluat koko luokkasi syöstä. Sinä — — —

— Hiljaa petturi!

Isä oli tullut aivan poikansa eteen nyrkki nostettuna iskuun. Sängyssä nukkunut Kalevi oli herännyt ja väristen kyyristynyt nurkkaan nyyhkyttämään. Isä raivosi.

— Ulos täältä! Tuossa on ovi. Tässä talossa ei lahtareilla ole mitään tekemistä. Sinä olet kerran ollut minun poikani, nyt olet herrojen renki. Minä kiroan sinut petetyn isän kirouksella. Älä koskaan astu enää tämän kynnyksen yli.

— Hyvästi, isä! Minä lähden nyt. Olen ehkä käyttänyt liian kovia sanoja. Mutta minulla on oma, isänmaallinen vakaumukseni, enkä sitä voi pettää. Kohta marssii valkoinen armeija halki maan ja sen etujoukoissa kuljen myös minä. Minä vannon isäni edessä, että koskaan en petä niitä lupauksia, jotka Isänmaalleni olen antanut.

— Ja minä vannon, että lahtarien yritykset lyödään takaisin verisesti, vaikka minun pitäisi ampua luoti entisen poikani rintaan.

— Hyvästi, valkea Suomi voittaa!

Näin sanoen painoi Arvo kotinsa oven kiinni. Viimeinen näky, joka hänen aivoihinsa jäi vaivaamaan, oli nurkkaan kyyristynyt pikku Kalevi ja keskilattialla raivoava isä. Ja niin alkoi konemestari Peuran pojan tie vapauden poluille isänsä kiroomana.

— — —

Kuukausi oli kulunut. Arvo oli samonnut tovereittensa kanssa pohjoiseen ja liittynyt valkoisiin joukkoihin. Ruutitynnyri oli räjähtänyt ja valkoinen armeija marssi taistelusta taisteluun, voitosta voittoon.

Arvo vaikutti surumieliseltä. Hänet nähtiin usein synkkänä istumassa lepohetkinä, kuin olisi jouku suru painanut hänen sydäntään. Mutta taistelussa hän oli mies. Aina ensimmäinen ja aina rohkea.

Joukot odottivat taistelukäskyä. Arvo johtaa jo joukkuetta. Tämän arvon hän sai Vilppulassa, jossa kantoi entisen joukkuejohtajansa kylmenevän ruumiin keskeltä kuulasadetta.

Arvon mieleen palasi tuo viimeinen ilta kotona: Kalevi nurkassa nyyhkyttäen ja väristen, isä keskellä lattiaa raivoavana. Hän oli nyttemmin liittynyt punaisten joukkoihin, sen Arvo sai eilen kuulla. Nyt tuntui mielessä omituista painostusta, taistelun odotusta, mutta ahdistavampaa kuin ennen. *Isä ja poika eri rintamilla!*

Lähtökäsky tuli samalla.

Taistelu alkoi raivokkaana. Valkoiset hyökkäävät, mutta punaisten juoksuhaudoista ammuttu konekivääärituli on hyvin tähdättyä ja tuhoisaa. Hyökkäys pysähtyy. Tuntikausia riehuu taistelu. Valkoiset aloittavat viimeisen rynnäkkönsä. Arvo juoksee joukkueensa etunenässä kohti erästä talorykelmää, josta ammutaan epätoivoisesti. Vihollinen ei aio jättää asemiaan. Joudutaan käsikähmään. Joukkue ehtii talorykelmään. Mutta samassa ilmestyy hänen eteensä mies ojennettu pistooli kädessään.

— Isä!

Sana tuli epätoivoisena kiljaisuna hyökkäävän nuorukaisen huulilta.

— Minun poikani — lahtarien riveissä! Kuolema petturille!

Isän pistooli laukesi ja kiljaisten kaatui Arvo lumeen. Isä kyyristyi poikansa ruumiin ylle, tuntui hetken kuin katuisi tekoaan, sitten pälyili kuin murhamies ympärilleen ja lähtee juoksemaan pakoon. Arvo jää makaamaan hangelle tuskissaan kiereksimään veriinsä.

— — —

Nuoren sotilaan kasvot ovat kalpeat. Viimeiset hetket ovat edessä.

— Isä, missä on isäni? Tuokaa hänet tänne.

Ovi aukeaa ja vanki tuodaan sisään pistinten välissä. Isä tuijottaa poikaansa, jonka rintaan hän on ampunut luodin. Mutta hän näyttää leppymättömältä. Sammumaton viha säihkyy vielä hänen silmistään.

— Isä, on hyvä, että näin kävi. Isänmaa vapautuu punaisesta terrorista. Koittaa *uusi päivä, myös työväenluokalle.* Eläköön vapaa Suomi!

Ylös noussut Arvo kaatuu takaisin vuoteelle, ja apuun rientänyt sairaanhoitajatar voi vain todeta nuoren sydämen lakanneen lyömästä.

Isä on vaiti. On kuin hänen kasvonsa olisivat tuskan murtamat, mutta hän on vaiti, nöyrtymätön murhaamansa pojan paarien äärellä. Isän viha oli sammumaton loppuun saakka.

— — —

On kulunut yli puolitoista vuosikymmentä. Konemestari Peura on käynyt vanhaksi. Tukka on harmaa ja vankileireillä vietetyt kuukaudet ovat taittaneet ylpeän ryhdin.

Hän istuu pirtissään levottomana. Vuodet olivat olleet täynnä kärsimystä, joskus itsesyytöstä, joskus sammumatonta vihaa. Kalevi on kasvanut mieheksi. Mutta sosialismi ei häntä tunnu miellyttävän. Eikä isä enää halua sitä erikoisemmin tyrkyttääkään. — 18-talvi on vienyt voiman ja uskon.

Isä odottaa Kalevia palaavaksi. Johonkin sanoi menevänsä juhlaan. Jokohan lopultakin innostuisi työväen rientoihin? — Arvon muisto painaa juuri tänä iltana vanhuksen mieltä, ja syvä syyllisyyden tunto pyrkii väkisin purkautumaan esiin hehkuvan vihan alta.

Ovi avautuu. Ja sisään astuu Kalevi, riisuutuu, kääntyy kasvot päättäväisenä isäänsä päin, joka vavahtaa ja käy kalpeaksi.

— Kalevi, onko sinustakin tullut — porvari?

Sanat tulivat kuin maan alta, tuskaisina, sydäntä särkevinä.

— Ei porvari, vaan isänmaatani rakastava nuorukainen!

„Ei porvari, vaan Isänmaataan rakastava nuorukainen!", kertaa vanhus, ja hän näkee taas tammikuisen illan vuosia sitten, kuulee Arvon sanovan nuo samat sanat kasvoillaan sama uhka, Arvon, jonka hän itse ampui.

— Isä, olen pukenut ylleni nämä värit, koska tiedän, että maahan on syntynyt uusi liike, joka sanoo ajavansa myös työväen asiaa. Eikä vain sano, vaan ajaa myös. Nuoret ovat marssineet uusien lippujen alle ja yksi heistä olen myös minä. Me luomme uuden Suomen.

Isä lysähtää penkille. Mieleen palaavat ne ajat, jolloin hän itse nuorena omaksui sosialismin. Se oli silloin ihanteitten aikaa. Sittemmin on tuntunut, kuin kaikki olisi romahtanut maan tasalle. „Uusi liike", — „myös työväen asiaa", — ehkä sittenkin. Ehkä hän sittenkin on ollut väärällä puolella, — ja — murhannut poikansa väärän asian puolesta.

Isä käy kovan, lyhyen taistelun. Hänen päänsä painuu alas, ja kun se viimein nousee ovat posket kyynelistä kosteat, ja vavisten nousee vanhus rahilta. Kasvot kirkastuneina tarttuu poikaansa käteen ja puhuu harvaan, tuskaisella äänellä.

— Minä luulin olleeni oikeassa. Vihasin koko ikäni. Ajoin poikani kotoa ja murhasin hänet. Nyt pitäisi minun kokea sama uudelleen, mutta en enään voi. Poikani, olet ehkä oikeassa. Taistele tovereittesi kanssa isänmaan puolesta, kuten sanoit. Mutta taistele myös työväen puolesta, että meidänkin köyhiin majoihimme kerran koittaisi uusi päivä.

— Isä, vannon tekeväni niin!

— — —

Ja tuosta illasta lähtien asui konemestari Peuran katon alla uusi henki.

Rajalla

RAJASEUTUA

Hyrsylä on kaukana Karjalassa, aivan rajalla. Suomen nykyisessä kartassa pistää eräs alue ryssän puolelle kengänmuotoisena. Sen kärjessä on Hyrsylä.

Viime kesänä, eräänä aamuna, me tulimme, — noin 50-henkinen retkikunta, — junalla Suvilahteen ja siitä kolmella kuorma-autolla Hyrsylään. Matka oli jylhää korpea, rajaseudun erämaata. Maantien nousi ja laski. Vuoroin oli hiekkaharju, vuoroin korpisuo.

Tutustuimme kylään. Hyrsyläläinen opettaja *Matti Pajunen* on perustanut sinne suojeluskunnan. Hänen toimestaan on kylässä suojeluskunnan talo, kansakoulu ja rukoushuone. Tuossa pienessä kreikkalaiskatolisessa rukoushuoneessa eli tsasounassa oli meillä oikeat suomalaiset herännäisseurat. Puhujia oli noissa seuroissa kaukaakin, esim. lehtori Haavio Jyväskylästä, opett. Muilu Lapualta ja opett. Ruotsalainen Sonkajärveltä.

Tärkein katsottava oli kuitenkin tuo ihmeellinen raja. Ei mitään leveää punaista juovaa kuten kartalla. Ainoastaan pieni puronen, aita tai pensastunut metsään hakattu aukko. Tuntui kummalliselta seisoa valtakunnanrajalla, tällä rajalla, joka kuitenkaan ei ole todellinen.

Keskellä kylää on järvi, jonka halki raja kulkee. Kiikaroimme rajantakaiseen kylään, mutta emme erottaneet siellä juuri mitään liikettä. Vain pari taloa ja vanha, sammaloitunut tsasouna niemen kärjessä. Pääsiäisen aikaan oli asukkaat viety pois venäjänpuolisesta Hyrsylästä. Rajan tällä puolen asuvat suomalaiset olivat kuulleet heidän valituksensa.

Illalla — palatessa — kaikui autostamme iskevä ja voimakas:

„Kuullos pyhä vala
kallis Suomenmaa,
sinuun koskea
ei väkivalta saa — —"

Juli Kettunen.

„SUOMEN ESPANJA"

Viime talvena, kun n.s. Abessinian sota oli päivänpolttava kysymys, suorittivat eräät piirit julkisia keräyksiä köyhyyden ja hädän torjumiseksi tuon neekeriheimon keskuudesta, vieläpä siinä määrin, että tuo keräysinto sai usein suorastaan huvittavia muotoja.

Tällöin huomautettiin, että „Suomen Abessiinia" on — sen omien rajojen sisäpolella.

Nyt, kun Espanjan kansallismieliset kauan kestäneen pitkämielisyyden jälkeen ryhtyivät suojaamaan maataan anarkialta, jumalanpilkalta, rosvoukselta ja lopulliselta sortumiselta, on Suomessa taas samanlainen keräysvimma vallalla Espanjan punaisten kärsimysten lievittämiseksi.

On tietysti suuri ja jalo asia, että kärsivien tilaa yritetään lievittää, mutta kuitenkin tekisi mieli huomauttaa: *Suomella on kärsimystä lähempänäkin kuin Espanjassa.* On sen omassa keskuudessa. Rajaseudun kansa elää tavattoman raskaissa taloudellisissa oloissa, Kainuussa saloseutujen asukkaat syövät jatkuvasti pettuleipää, Pohjois-Suomen kotien lapset ovat melkein järjestään aliravittuja, sadat Vapaussodan invaliidit näkevät nälkää, metsätyöläisten palkkataso on niin alhainen, että sadoissa suomalaisissa työläisperheissä eletään toisten armeliaisuudesta. — *Eivätkö nämä oman kansan kärsimykset lainkaan liikuta näitten „köyhäinystävien" mieltä? Miksi ei panna toimeen keräyksiä sen hädän lievittämiseksi, joka rehoittaa Suomen rajojen sisällä?*

Ja jos tahdotaan lähteä etsimään kärsimyksiä ja hätää ulkomailta, niin miksi menisimme Espanjaan saakka! Inkerin kansan keskuudessa ja Karjalan saloilla on varmaan nähty yhtä surkeita kärsimysnäytelmiä, kuin konsana jossain Abessiiniassa tai Espanjassa. Kyllä näitten suomalaisten heimojen kärsimysten pitäisi olla lähempänä marxilaistemmekin sydäntä, kuin ikinä Espanjan punaisten kohtalot. — Mutta heille kärsimysten lievittäminenkin on vain puoluevaltti.

Taistelutoverit!

Yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden aate vaatii, että hylkäämme itsekkäät etupyyteet, alamme ymmärtää myös heikommassa taloudellisessa asemassa olevia veljiämme ja sisariamme. Näin kansalaisrakkauden teitä kulkien rakennamme me sitä uutta valtiota, joka on taistelumme kohteena.

„Suomen Espanja", avustustemme kohde on oman kansamme keskuudessa!

KIRJALLISUUTTA

Mika Waltari: *Surun ja ilonkaupunki".*

„Surun ja ilon kaupunkia" on sanottu arvosteluissa kirjailijan kypsyysnäytteeksi. Ilmiömäisillä kertojalahjoilla varustetusta nuoresta Waltarista on tullut kypsä taiteilija. Ja luetteuaan kirjan, täytyy sanoa, että harvoin on tullut tutustuneeksi niin erikoislaatuiseen ja tarkkanäköisyydellä kirjoitettuun teokseen, kuin mitä „Surun ja ilon kaupunki" on. Waltari on temmannut pääkaupungin kaduilta ja palatseista joukon mitä erilaisimmissa olosuhteissa eläviä henkilöitä, väläyttänyt paloja näitten kohtaloista ja antanut niin erilaisten elämänratojen hipaista toisiaan ja sitten taas erota. „Kokoomuksen vanha jarru" johtaja Sunila, työtön kommunistinuorukainen, ristiriitoihin joutunut lehtori Laurila, kuolinvuoteellaan makaava vanhapiika Sunkvist, joka vasta sitten sai sielulleen rauhan, kun oli lukenut loppuun viikkolehden nurkkanovellin, kaikki he muodostavat tässä kirjassa mielenkiintoisia lukuja suruineen ja iloineen.

Tämän lehden lukijapiirin mieltä kiinnittää kirjassa ehkä eniten Waltarin kuva kansallisesta nuorisosta. Kirjailija on nuorison ystävä, hänen myötätuntonsa on aina ollut sen puolella, ja selvällä ymmärtämyksellä hän nytkin suhtautuu nuorison isänmaallis-kansallisiin aatteisiin ja viime kevättalven poliittiset tapaukset antavat kirjalle hyvin erikoisen ja mielenkiintoisen leiman, mutta sittenkin tuntuu, kuin ei kirja antaisi tyhjentävää kuvaa kansallismielisen nuorison aatteista. Waltarilla on yksi puute: Hänellä ei ole ollut henkilökohtaisia kosketuksia sen nuorison kanssa, jonka ajatuksia hän myötätunnolla tulkitsee.

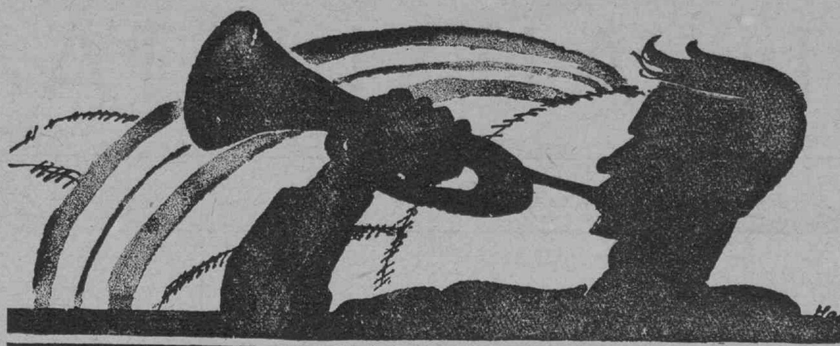
Mutta joka tapauksessa suosittelemme „Surun ja ilon kaupunkia" jokaiselle, joka haluaa tutustua tosikypsän taiteilijan ja nuorison vilpittömän ystävän teokseen. — Kirja on WSOY:n kustantama. — *V. L.*

AUNI NUOLIVAARA: *„Paimen, piika ja emäntä"*.

Otavan romaanikilpailun voittajana selviytyi Auni Nuolivaara teoksellaan „Paimen, piika ja emäntä", josta kirjasta näyttää muodostuneen syksyn merkkiteos. — Auni Nuolivaara kuvaa yhdeksänvuotiaan Katrin kokemuksia ensin paimentyttönä, sitten piikana ja vihdoin rikkaan talon valtijattareksi päässeenä. Katrissa on olennaisimpana piirteenä nöyryys Jumalan edessä ja lapsellisen liikuttava usko ja luottamus häneen, sekä sen rinnalla ahkeruus, sisäinen ylpeys ja ylemmyydentunne, joka ei kuitenkaan tee hänestä nenä pystyssä kulkevaa tytönhuiskaletta, vaan velvollisuudentuntoisen ja älykkään, hieman pikkuvanhan lapsen, joka kokemuksissa kehittyy niin sisäisesti kuin ulkonaisissakin taidoissa. — Palvelijoitten ja talonväen suhteesta tahtoo kirjailijatar sanoa, että molempipuolinen luottamus rakentaa ja vie tuloksiin, mutta palkollisille osoitettu töykeys repii kaiken alas ja tekee näistä epäluulolla ja katkeruudella haltioitaan katselevia palvelijoita. — Auni Nuolivaara kuvaa maalaiskansa niin suurella tarkkasilmäisyydellä ja niin herkin värein, että sellaista nykyisin harvoin enää näkee. — Koko teos on sekä romaanina, että kulttuuriteoksena mitä arvokkain. — Aikana, jolloin kaikenlaiset „tulenkantajatekeleet" vielä pyrkivät markkinoille, suosittelemme Auni Nuolivaaran kirjaa jokaiselle suomalaiselle.

V. L.

KANSALLINEN TAISTELULEHTI

„LUO LIPPUJEN!"

on kädessäsi. — Tilaa se ensi vuodeksi, sillä:

Sitä avustavat kaikki kansallisen taistelun eturivin miehet!

Siihen kirjoittavat tulevana vuonna monet kansallisen kirjallisuutemme edustajat!

Se on kahdesti kuukaudessa ilmestyväksi aikakauslehdeksi suorastaan suhteettoman halpahintainen!

Sen jatkuvasta ilmestymisestä ja kehittämisestä huolehtii sille perustettava osakeyhtiö.

Tutustu seuraavalla sivulla lueteltuihin ASIAMIESPALKKIOIHIN ja ryhdy levittämään lehteämme.

HUOM! Asiamiesten välisen kilpailun palkinnot julkaisemme päivälehdissä olevissa ilmoituksissa tuonnempana.

Tehkäämme siis yhteinen päätös: JOKAISEEN SUOMALAISEEN KOTIIN

„Luo lippujen!"

„LUO LIPPUJEN!"

HELSINKI
Hallitusk. 17 ovi 209.

TILAUSHINNAT:

1/1 vsk. 25: —
1/2 „ 15: —
1/4 „ 8: —

ASIAMIESPALKKIOT:

10—30 vsk. 10 %
31—50 „ 15 %
51— „ 20 %

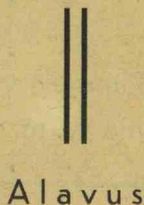
TILAUSLISTA

Tilaajan nimi	Osoite	1/1	1/2	1/4	Smk.
	Yht.				

Asiamiehen nimi: .... Ammatti: ....

Osoite: ....

Alavuden Apteekki

Alavus

MALLASKOSKEN TEHTAAT

PANIMO- JA VIRVOITUSJUOMATEHDAS
Seinäjoki, puh. 68

Paikkakunnan vanhin herkku-, hedelmä- ja siirtomaatavarain erikoisliike

T:MI M. NYGREN - SEINÄJOKI

LASTEN PUKIMO

SEINÄJOKI
Varastossa lasten pukimia eri ikäkausille

ja mahdollisuus miljoonavoittoihin.

OTA ONNESTA KIINNI!

Ellet yksinään ylety, kurota kumppanin keralla.

Muodosta ostoyhtiö, joka voi ostaa

monta IKL-arpaa

Monella monta mahdollisuutta, viidellä voittoja viljemmälti.

Leikkaa irti allaoleva tilauslippu ja lähetä osoitteella IKL:n Arpajaistoimisto, Helsinki, Mikonk. 15 A

Täten tilaan postiennakkona lähetettäväksi (kulut maksaa arpajaistoimisto) IKL-arpoja 1 pussin à 5 arpaa Smk. 450:— erikoispalkkioetuisuuksineen .... kpl. arpoja à 100: — Smk.

Paikka ja aika: .... /...... 1936.

Nimi: ....

Osoite: ....

(Luo Lippujen)

Pohjalainen!

Missä asunetkin, tilaa itsellesi IKL:n Pohjanmaan äänenkannattaja

"LAKEUS"

"Lakeus" ilmestyy Seinäjoella 6 kertaa viikossa aamulehtenä.

Vuosikerran hinta 100: —

"Lakeuden" saa tilata asiamiesten lisäksi maan kaikista postikonttoreista ja Rautatiekirjakaupan myymälöistä.

HOTELLI UNTOLA

Helsinki, Kaivokatu 8 - Puh. 204 07

50 askelta asemalta

Täysin ajanmukaiset varusteet:

Hissi, kylmä ja kuuma vesi, huonepuhelimet. Ainutlaatuinen erikoisuutemme oma suomalainen sauna.

Ei juomarahoja.
10 % palvelusrahoja.

Lakeuden Kirjapaino, Seinäjoki 1936.